

Lesbrief De Philips-werkplaats in Kamp Vught (3 HV)

Inleiding

Midden in een nacht in januari 1943 stopt op station Vught een lange trein. Duitsers in uniform schreeuwen en jagen de mensen naar buiten. Het zijn mannen, vrouwen en kinderen. Oud en jong, gewone burgers, verzetsmensen, communisten. De Duitsers schelden, schoppen en slaan. Ze dragen geweren en hebben honden, die bijten. De mensenstoet vertrekt in een lange rij dwars door het dorp naar een concentratiekamp: Kamp Vught.

Kamp Vught was een werkkamp, waar iedere gevangene zwaar en vuil werk moest doen. De mensen leefden hier totaal geïsoleerd. Ze hadden geen contact met familie of vrienden. Ze moesten werken, terwijl bewakers hen sloegen en schopten, pestten en vernederden. Hier heerste willekeur en rechteloosheid.

Toch was er in dit kamp één klein lichtpuntje. Als gevangenen mochten gaan werken in de Philips-werkplaats in kamp Vught, was het kampleven minder zwaar. Deze mensen werden het Philips-Kommando genoemd.

Opdracht

Jullie maken de volgende opdracht in tweetallen.

Jullie gaan onderzoeken welke voordelen het had voor gevangenen van kamp Vught om in de Philips-werkplaats te werken. Dit is de centrale vraag van jullie onderzoek.

Om die vraag te kunnen beantwoorden moeten jullie het volgende uitzoeken:

Deelvraag 1: Welke rol speelde de Philips-werkplaats in kamp Vught?

Deelvraag 2: Wat betekende het werken in de Philips-werkplaats voor verschillende gevangenen?

Werkwijze

Het antwoord op de eerste deelvraag onderzoeken jullie samen. Maak hiervoor de vragen op Werkblad 1: De Philips-werkplaats in kamp Vught. Geef samen antwoord op deelvraag 1.

Het antwoord op de tweede deelvraag onderzoeken jullie via een paar personen die daar als gevangenen hebben gewerkt. Er zijn twee groepen van vier personen: groep A en B. Vraag aan de docent welke groep jullie onderzoeken.

groep A

Anna Heringa
Jan Elzinga
Sal van Gelderen
Theo Vrins

groep B

David Koker
Tineke Guilonard
Bram de Wit
Johnny van Dooren

Ieder van jullie onderzoekt twee personen uit de gekozen groep. Overleg met elkaar wie welke personen onderzoekt. Maak elk apart de vragen op Werkblad 2A of 2B: De gevangenen in de Philips-Werkplaats.

Vergelijk de antwoorden die jullie hebben gevonden bij de onderzochte personen en geef samen antwoord op deelvraag 2.

Vervolgens beantwoorden jullie samen de centrale vraag: *Welke voordelen had het voor gevangenen van kamp Vught om in de Philips-werkplaats te werken?*

Op het antwoordblad beantwoorden jullie deze centrale vraag door het invullen van een rangorde-opdracht. Jullie noemen niet alleen de voordelen, maar geven op een trap ook aan wat volgens jullie de belangrijkste drie voordelen waren voor de onderzochte personen.

Werkblad 1 De Philips-werkplaats in kamp Vught

Naam: _____

Klas: _____

Naam: _____

Deelvraag 1: Welke rol speelde de Philips-werkplaats in kamp Vught?
Het antwoord op deze deelvraag zoeken jullie in tweetallen op de website.

Informatie verzamelen

Ga naar:	http://www.philips-kommando.nl/
Klik linksonder op:	het verhaal >
Kamp Vught	
Klik voor informatie op:	Inleiding infoblokken > Concentratiekampen in Europa infoblokken > plattegrond kamp Vught infoblokken > begin
Ontstaan Philips-werkplaats	
Klik voor informatie op:	Inleiding infoblokken > Philips in de oorlog
De Philips-werkplaats in bedrijf	
Klik voor informatie op:	Infoblokken > Ontwikkeling van de Philips-werkplaats Infoblokken > Producten en afdelingen Infoblokken > Werkomstandigheden Infoblokken > Sabotage
Organisatie van de Philips-werkplaats in kamp Vught	
Klik voor informatie op:	Infoblokken > De Organisatie Infoblokken > De SS-kampeiding Infoblokken > De Philips-leiding Infoblokken > de Häftlinge-staf
De praktijk in de Philips-werkplaats	
Klik voor informatie op:	Infoblokken > Het 'Spel' Infoblokken > de Nachtwacht Infoblokken > voormannen Infoblokken > de Philips-zivilisten thema's > sleutelfiguren > Carel Braakman thema's > sleutelfiguren > Yme Wiarda

Informatie verwerken

Kamp Vught	
Wanneer in bedrijf als concentratiekamp?	
Soort kamp?	
Hoeveel gevangenen in totaal?	
Hoeveel van hen waren Joden?	
Wat voor soort gevangenen?	

Ontstaan van de Philips-werkplaats in kamp Vught	
Ingesteld op verzoek van:	
Voorwaarden van Frits Philips:	
Wanneer begonnen?	
Hoeveel gevangenen werkten hier in totaal?	
Hoeveel van hen waren Joden?	
De Philips-werkplaats in bedrijf	
Wat werd er gemaakt?	
Welke afdelingen werden bedacht voor andersoortig werk?	
Hoe waren de werkomstandigheden?	
Hoe hard wordt er gewerkt?	
Hoe kon de Philips-werkplaats deze andere manier van werken (vergeleken met de rest van kamp Vught) voor elkaar krijgen?	
Organisatie van de Philips-werkplaats in kamp Vught	
Wie hadden de leiding en waarvan?	
De praktijk in de Philips-werkplaats	
Wat was het belangrijkste doel van de Philips-werkplaats?	
Waarvoor waren de gemaakte producten bestemd?	
Door wie werden de gevangenen geïnstrueerd?	
Noem twee voorbeelden van trucs die zijn toegepast door de Philips-leiding om gevangenen te redden van transport.	
Noem twee voorbeelden van hulp aan de gevangenen door Philips-civilisten.	
Zou Philips in kamp Vught veel winst hebben gemaakt? Leg je antwoord uit.	

Antwoord geven

Naam: _____

Klas: _____

Naam: _____

Geef samen antwoord op deelvraag 1: Welke rol speelde de Philips-werkplaats in kamp Vught?

Antwoord deelvraag 1:

Werkblad 2 De gevangenen in de Philips-werkplaats

Naam: _____

Klas: _____

Naam: _____

Deelvraag 2: Wat betekende het werken in de Philips-werkplaats voor verschillende gevangenen?

Het antwoord op deze deelvraag zoeken jullie ieder apart op de website, door het werkblad in te vullen bij de door jullie gekozen personen.

Informatie verzamelen

Ga naar:	http://www.philips-kommando.nl/
Klik linksonder op:	het verhaal >
Groep A	
Klik voor Anna Heringa op:	thema's > dagelijks leven > Anna Heringa
Klik voor Jan Elzinga op:	thema's > werken > Jan Elzinga
Klik voor Sal van Gelderen op:	thema's > Joodse werkers > Sal van Gelderen
Klik voor Theo Vrins op:	thema's > werken > Theo Vrins
Groep B	
Klik voor David Koker op:	thema's > dagelijks leven > David Koker
Klik voor Tineke Guilonard op:	thema's > werken > Tineke Guilonard
Klik voor Bram de Wit op:	thema's > sleutelfiguren > Bram de Wit
Klik voor Johnny van Dooren:	thema's > werken > Johnny van Dooren
Algemene info	
Klik voor extra info op:	infoblokken > dagindeling infoblokken > eten infoblokken > hygiëne infoblokken > werkomstandigheden infoblokken > contacten infoblokken > voormannen infoblokken > selectie voor Philips-Kommando infoblokken > de Bunker infoblokken > de Philips-groep infoblokken > de Häftlinge staf infoblokken > de Nachtwacht infoblokken > Joodse transporten infoblokken > kindertransport

Werkblad 2A Informatie verwerken

Naam: _____

Klas: _____

Naam: _____

Personen	Anna Heringa	Jan Elzinga	Sal van Gelderen	Theo Vrins
Leeftijd	43 jaar	22 jaar	28 jaar	26 jaar
Wie of wat was deze persoon?				
Waarom gevangen gezet?				
Wanneer in kamp Vught?				
Werksituatie in concentratiekamp Vught				
Het eerste werk in kamp Vught?				
Eten?				
Contacten met buitenwereld?				
Werksituatie in de Philips-werkplaats				
Hoe in Philips-werkplaats gekomen?				
Welk werk kreeg de persoon in de werkplaats?				
Eten?				
Contacten met buitenwereld?				
Te maken gekregen met strafmaatregel?				
Wat waren volgens de persoon de voordelen?				

Vertrek uit kamp Vught				
Wanneer?				
Waarheen?				
Oorlog overleefd?				

Antwoord geven

Geef hieronder antwoord op deelvraag 2 voor de twee personen die ieder van jullie onderzocht hebben: Wat betekende het werken in de Philips-werkplaats voor verschillende gevangenen?

Antwoord deelvraag 2A:

Wissel de antwoorden uit, vergelijk ze en geef samen het definitieve antwoord op deelvraag 2 op het antwoordblad.

Naam: _____

Klas: _____

Naam: _____

Werkblad 2B Informatie verwerken

Naam: _____

Klas: _____

Naam: _____

Personen	David Koker	Tineke Guilonard	Bram de Wit	Johnny van Dooren
Leeftijd				
Wie of wat was deze persoon?				
Waarom gevangen gezet?				
Wanneer in kamp Vught?				
Werksituatie in concentratiekamp Vught				
Het eerste werk in kamp Vught?				
Eten?				
Contacten met buitenwereld?				
Werksituatie in de Philips-werkplaats				
Hoe in Philips-werkplaats gekomen?				
Welk werk kreeg de persoon in de werkplaats?				
Eten?				
Contacten met buitenwereld?				

Te maken gekregen met strafmaatregel?				
Wat waren volgens de persoon de voordelen?				
Vertrek uit Vught				
Wanneer?				
Waarheen?				
Oorlog overleefd?				

Antwoord geven

Geef hieronder antwoord op deelvraag 2 voor de twee personen die ieder van jullie onderzocht hebben: Wat betekende het werken in de Philips-werkplaats voor verschillende gevangenen?

Antwoord deelvraag 2B:

Wissel de antwoorden uit, vergelijk ze en geef samen het definitieve antwoord op deelvraag 2 op het antwoordblad.

Naam: _____

Klas: _____

Naam: _____

Antwoordblad De Philips-werkplaats in Kamp Vught

Naam: _____

Klas: _____

Naam: _____

Werkblad: 2A of 2B

Schrijf hieronder eerst samen de antwoorden op de deelvragen:

Deelvraag 1: Welke rol speelde de Philips-werkplaats in kamp Vught?

Antwoord deelvraag 1:

Deelvraag 2: Wat betekende het werken in de Philips-werkplaats voor verschillende gevangenen?

Antwoord deelvraag 2:

De centrale vraag van deze opdracht is:

Welke voordelen had het voor gevangenen van kamp Vught om in de Philips-werkplaats te werken?

Deze vraag beantwoorden jullie via een rangorde opdracht.

Lever dit antwoordblad samen met de werkbladen 1 en 2 in bij je docent.

Rangorde-opdracht: Welke voordelen had het voor gevangenen van kamp Vught om in de Philips-werkplaats te werken?

Naam: _____

Klas: _____

Naam: _____

- 1 Schrijf eerst ieder op in een rijtje welke voordelen jullie de belangrijkste vinden voor de verschillende gevangenen. Gebruik de ingevulde werkbladen.
- 2 Overleg met elkaar. Je moet het samen eens worden over de belangrijkste drie voordelen die het werken in de Philips-werkplaats voor de gevangenen had.
- 3 Let op: er is niet één goed antwoord. Het gaat er vooral om *waarom* jullie samen voor deze rangorde kiezen.
- 4 Schrijf de belangrijkste drie voordelen op de treden van de trap. Schrijf er op gelijke hoogte naast waarom jullie deze keuze maken. Jullie kunnen, als jullie dat willen nog twee extra voordelen op de vierde en vijfde trap opschrijven.

